

Ortaö?retim Ö?retmenli?i Yeterlilik Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Ortaö?retim Ö?retmenli?i Yeterlilik Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=28369>

Özet

Bu ölçek, ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlerin mesleki bilgi ve becerilerini, özellikle de **pedagojik formasyon** yeterliliklerini ölçmek amacıyla geli?tirilmis? özgün bir araçtır. Ölçek, Eyup ?zci taraf?ndan 1999 y?l?nda tamamlanan doktora tezi kapsam?nda olu?turulmuştur. Temel amaç?, ö?retmenlerin yeterlilik düzeylerini çe?itli demografik ve e?itimsel de?i?kenler ??????nda incelemek ve bu sayede e?itim kalitesini art?rmaya yönelik bilimsel verilere ula?maktır. Ölçek, yan?tlay?c?n?n alg?lanan yeterlili?ini de?erlendirmek üzere 4'lü **Likert** tipi bir derecelendirme sistemi kullanılmaktadır.

Ölçe?in geli?tirilme çal??mas?, Türkiye ba?lam?nda ortaö?retim ö?retmenlerinin mesleki geli?im ihtiyaçlar?n?n belirlenmesine katkı sa?lam??tır. Elde edilen güvenilirlik katsay?s?, ölçe?in tutarlı sonuçlar verdi?ini göstermektedir, ancak geçerlik çal??malar?na dair ayrıntılı raporlama eksikli?i mevcuttur.

Anahtar Kelimeler

Ortaö?retim, Ö?retmen Yeterlili?i, **Ö?retmenlik** Meslek Bilgisi, Pedagojik Formasyon, Yeterlilik Ölçe?i, E?itim Psikolojisi, Likert Ölçe?i.

Yazarlar

Eyup ?zci.

Amaç

Ortaö?retim Ö?retmenli?i Yeterlilik Ölçe?i'nin temel amacı, ortaö?retim düzeyinde görev yapmakta olan ö?retmenlerin sahip oldukları mesleki yeterlilik düzeylerini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle ö?retmenlerin **pedagojik formasyon** e?itimleri sonucunda kazandıkları bilgi, beceri ve tutumlar?n uygulama seviyesini de?erlendirmeye odaklanmıştır.

Bu araç, ö?retmen yeterliliklerindeki farklılıklar?n (örneğin hizmet süresi, mezuniyet alan? veya hizmet içi e?itim durumu gibi) çe?itli de?i?kenlere göre incelenmesine olanak tanır. Ölçekten elde edilen veriler, ö?retmenlerin güçlü ve zayıf yönlerini belirleyerek, daha hedef odaklı hizmet içi e?itim programlar?n?n tasarlanmasına zemin hazırlamaktadır.

Yapı

Ölçek, ö?retmenlik mesle?inin icrası için gerekli olan temel yeterlilikler yap?s?n? ölçmektedir. Bu yapı, geni? bir yelpazede pedagojik yetkinlik alanlar?n? içermekle birlikte, tezin ana oda??

ö?retmenlik meslek bilgisi üzerine kurulmu?tur. Bu kapsamda, ölçülen temel boyutlar aras?nda muhtemelen ö?retim planlama ve uygulama, s?n?f yönetimi, ölçme ve de?erlendirme teknikleri, rehberlik ve ö?renci psikolojisi gibi alanlar bulunmaktadır.

Ölçek, ö?retmenlerin yalnızca teorik bilgi düzeyini de?il, aynı zamanda bu bilgileri s?n?f ortam?na aktarma ve uygulama becerisini de yansıtan algılanan yetkinli?i de?erlendirir. Derecelendirme format? (1=hiçbir zaman, 4=her zaman), uygulamadaki s?kl?k veya yetkinlik düzeyini yakalamay? amaçlamaktadır.

Geçerlik

Ölçe?in orijinal kaynak içeri?inde geçerlik çal??malar?na dair detaylı istatistiksel raporlama bulunmamaktadır. Ancak, ölçe?in bir doktora tezi kapsamında geli?tirilmiş olması, kapsam geçerli?i çal??malar?nın (uzman görüşleri ile maddelerin uygunluğunun denetlenmesi) yapıldı??nı dü?ündürmektedir. Kapsam geçerli?i, ölçek maddelerinin ölçülmek istenen **ö?retmenlik** yeterlilik alanları ne ölçüde temsil etti?ini belirler.

Yapı geçerli?i (Construct Validity) veya ölçüt geçerli?i (Criterion Validity) gibi di?er geçerlik türlerine ilişkin spesifik katsayılar veya analiz sonuçları (örneğin **faktör analizi**) tezin özetinde yer almamaktadır. Ölçe?in ilerleyen çal??malarda psikometrik açıdan tam olarak do?rulanması için yapı geçerli?inin detaylıca incelenmesi gerekmektedir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarlılık güvenilirli?i, psikometrik açıdan kabul gören yöntemlerden biri olan "Bir Testi E?de?er Yar?ya Bölme Yönteminden" (Split-Half Reliability) yararlanılarak hesaplanmıştır. Bu yöntem, ölçe?in tek ve çift numaralı maddeler gibi iki e?de?er yar?ya ayrılması ve bu iki yar?nın puanları arasındaki ilişkinin incelenmesini içerir.

Yapılan korelasyon hesaplamaları sonucunda, Ortaö?retim Ö?retmenli?i Yeterlilik Ölçe?i için güvenilirlik katsayısı **0.75** olarak tespit edilmiştir. Bu katsayı, sosyal bilimlerde araştırmalarda ölçe?in tutarlı sonuçlar üretti?i yönünde önemli bir gösterge teşkil etmektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yapısal boyutları belirlemek üzere gerçekleştirilen **faktör analizi** sonuçlarına dair detaylı bilgi, sunulan kaynak içeri?inde mevcut değildir. Ancak, ölçek geliştirme süreci göz önüne alındığında, pedagojik yeterliliğin farklı alt boyutları (örneğin, ö?retim, de?erlendirme, rehberlik) ayrıştırmak amacıyla Açıklayıcı Faktör Analizi'nin (AFA) kullanıldığını varsayılmaktadır.

Ölçeğin çok boyutlu bir yapıya ölçüp ölçmediği, hangi maddelerin hangi faktör altında toplandığı ve faktör yüklerinin ne olduğu bilgisi, ölçeğin doğru yorumlanması için kritik öneme sahiptir. Bu bilgilere, tezin tam metninde ulaşılabilir.

Araç

Test Türü: Geliştirme (Özgün Ölçek)

Format: 4'lü **Likert** Tipi Derecelendirme (1= hiçbir zaman - 4= her zaman)

Mevcut Dil: Türkçe

Hedef Kitle: Ortaöretim Kurumlarında Görev Yapan Öğretmenler

Yaş Grubu: Yetişkin (Aktif Görevdeki Öğretmenler)

Nüfus Detayları: Türkiye'deki resmi ve özel ortaöretim kurumlarında çalışan farklı branşlardaki öğretmenler örneklem grubunu oluşturmaktadır.

Test Metodolojisi: Ölçek, öğretmenlerin kendilerine yönelik yeterlilik algılarını değerlendirmektedir. Yüksek puanlar, ilgili **pedagojik formasyon** alanında daha yüksek bir yeterlilik algısına işaret etmektedir.

Anahtar Kelimeler

Öğretmen Yeterliliği, Pedagojik Yeterlik, Eğitim Bilimleri, Ortaöretim Öğretmeni, Split-Half Güvenirlik, Öz-Yeterlik Algısı.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcıları: Bilgi mevcut değil.

Kurumsal E-posta Adresleri: eyup.izci@inonu.edu.tr

Yayın Adresi: İnönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya (Tezin sunulduğu kurum).

İzinler, Ücret ve Test Yayıncılığı

Ölçek, 1999 yılında Eyup İzci tarafından akademik bir yayıncılık (doktora tezi) kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin akademik ve ticari kullanımıyla ilgili izinler için sorumlu yazar ile doğrudan iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Tezin tam metnine Yüksekö?retim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden eri?im sa?lanabilmektedir: tez.yok.gov.tr.

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:

The original PDF can be downloaded here: ortaogretim-ogretmenligi-yeterlilik-olcegi-toad.pdf

Kaynaklar

?zci, E. (1999). *Ortaö?retim kurumlar?nda görev yapan ö?retmenlerin ö?retmenlik meslek bilgisi (pedagojik formasyon) yeterliliklerinin baz? de?i?kenlere göre incelenmesi* (Doktora tezi). ?nönü Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Malatya.

Ortaö?retim Ö?retmenli?i Yeterlilik Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ölçe?in orijinal maddeleri, sunulan kaynak içerikte yer almamaktad?r. Maddelere ula?mak için, tezin tam metnine YÖK Ulusal Tez Merkezi veya sorumlu yazar arac?l???yla ba?vurulmas? gerekmektedir.